

Nr 277.

Av herrar **Hagberg** i Luleå och **Brädefors**, *angående egnahems-låneverksamheten.*

De senaste årens omfattande arbetslöshet och ökade svårigheter för landets egnahemslåntagare hota att driva dessa från sina egna hem på grund av de ytterligt försämrade möjligheterna för dessa att fullgöra de ekonomiska förpliktelser, som äro förknippade med dessa egna hem.

Tidigare besparingar och en väldig fond av arbete och omsorger äro nedlagda i dessa egna hem av deras innehavare. Efter mångahanda umbäranden och svårigheter för att i det längsta behålla sina egna hem är det trots allt massor av egnahemslåntagare, som ej se sig i stånd att reda upp sina ekonomiska mellanhavanden och för dessa känns det mer än bittert att bli utan tak över huvudet.

Detta betyder också ökade fattigvårdsbördor för kommunerna och kan, såsom i vissa fall skett, leda t. o. m. dithän att egnahemsstyrelsen tar hand om lägenheterna och att fattigvårdsmyndigheterna måste träffa överenskommelse med egnahemsstyrelsen om att familjen får bo kvar mot att kommunen erlägger hyra för den egnahemsbyggare, som nedlagt både kapital och arbete för att skapa det egna hemmet.

Särskilt stora äro svårigheterna i detta avseende bland egnahemsägarna i de norrländska länen. Enligt egnahemsnämndens i Gävleborgs län redogörelse för år 1932 utgjorde

	Utlämnade lån	
	1/1 1932	31/12 1932
Jordbrukslägenheter	2,600,756: 94	2,739,609: 75
Bostadslägenheter	2,236,835: 46	2,364,553: 25

Samtidigt uppgick de hos länsstyrelsen oredovisade annuiteterna till 277,934: 67, respektive 320,278: 79.

Detta är de senaste uppgifterna (ur Hushållningssällskapets Handlingar för år 1933) tryckta och utgivna 1935.

Det är antagligt att dessa i och för sig skrämmande siffror sedan dess ökats.

En lösning av detta problem borde ske så att egnahemslåneverksamheten omläggas så att största garanti och möjligheter skapas för att redan befintliga egnahemsbyggare med deras familjer få sina lån omlagda så att de kunna fullgöra sina förpliktelser och bli kvar på sina lägenheter. Vidare att för nybildningen av egnahem villkoren därför bli så anpassade, att landets arbetande befolkning kan skaffa sig bostäder på ett betryggande sätt.

Vi anse, att riksdagen bör genomföra en omläggning av egnahemslåneverksamheten i enlighet med följande riktlinjer:

I. De till jordbruks- och bostadslägenheter redan beviljade egnahemslånen jämställas i huvudsak med de för Statens Arbetarsmåbrukarlån gällande föreskrifterna, så att

- a) $\frac{2}{3}$ av lånet utgör amorteringsdel,
- b) $\frac{1}{3}$ av lånet utgör stående del,
- c) amorteringen å amorteringsdelen utgår med $\frac{1}{30}$ årligen,
- d) lånet är räntefritt intill dess amorteringsdelen är inbetald,
- e) de första 5 åren efter det lånet beviljats äro amorteringsfria.

II. Att som övergångsbestämmelse gäller, att de egnahemslägenheter till vilka lån beviljades för fem år sedan och tidigare böra nu anses färdigbyggda och att skuldbeloppen, då lagen träder i kraft, regleras i enlighet med ovanstående och att sålunda amorteringsdelen skall vara betald 30 år efter övergången till de nya grunderna.

III. a) Inga förmögenhetsvillkor uppställas för berättigande att erhålla egnahemslån,

b) lån för helt iordningställande av bostadslägenhet beviljas med upp till 4,500 kronor. För jordbrukslägenhet bör bestämmelserna för erhållande av arbetarsmåbruk följas; dock bör lånens storlek generellt höjas med 50 %;

c) att lättnader sker i fråga om nuvarande bestämmelser beträffande byggnader och anskaffande av material till dessa.

Med hänvisning härtill föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utarbetande av förslag om förändring av villkoren för egnahemsägare i enlighet med de synpunkter, som framförts här ovan.

Stockholm i januari 1936.

Hilding Hagberg.

J. H. Brädefors.